

Promocija knjige *Europski upravni prostor*

UDK 35.07(4)EU(048.1)

U Vijećnici Pravnog fakulteta u Zagrebu 17. svibnja 2012. održana je svečana promocija knjige *Europski upravni prostor* autora prof. dr. sc. Ivana Koprića, doc. dr. sc. Anamarije Muse i pred. mr. sc. Goranke Lalić Novak, u organizaciji Studijskog centra za javnu upravu i javne financije Pravnog fakulteta u Zagrebu i Instituta za javnu upravu. Knjiga je nastala u okviru znanstvenog projekta financiranog od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske *Europeizacija hrvatske javne uprave: utjecaj na razvoj i nacionalni identitet*, ugledavši svjetlo dana u siječnju 2012. kao najnovije, peto izdanje biblioteke Instituta za javnu upravu *Priručnici za stručno usavršavanje*. Dekan Pravnog fakulteta prof. dr. sc. Zoran Parać i urednik biblioteke doc. dr. sc. Vedran Đulabić otvorili su događaj i pozdravili mnogobrojnu publiku stručnjaka, praktičara i studenata koja je prisustvovala promociji. Umirovljeni profesor Pravnog fakulteta dr. sc. Stjepan Ivanišević okupljenima je detaljno predstavio strukturu i sadržaj knjige, kao i svoju znanstvenu ocjenu, nakon čega su o razlozima i načinu nastanka te ciljevima knjige govorili i prof. dr. sc. Ivan Koprić i doc. dr. sc. Anamarija Musa.

Dekan Parać izrazio je zadovoljstvo knjigom koja je nastala kao plod suradnje nastavnika Pravnog fakulteta u Zagrebu i Instituta za javnu upravu. Naglasio je da knjiga upozorava na presudnu važnost efikasne javne uprave za postizanje uspješne države i privatnog sektora. Docent Đulabić istaknuo je ciljeve i dosadašnja postignuća biblioteke *Priručnici za stručno usavršavanje*. Svrha priručnika je pomoći službenicima svih razina u njihovoj svakodnevnoj upravnoj djelatnosti, potpomagati proces stručnog usavršavanja te znanstvenim i stručnim analizama i prijedlozima poboljšanja poticati modernizaciju i europeizaciju javne uprave. U biblioteci, koja

predstavlja samo jednu od karika u lancu djelatnosti Instituta za javnu upravu, od osnutka 2008. izdano je pet priručnika s ukupno jedanaest (su) autora, upravnih znanstvenika i praktičara. Uredništvo biblioteke otvoreno je za prijedloge i radove svih zainteresiranih o novim aktualnim temama iz područja javne uprave koje bi se obrađivale u budućim priručnicima.

Profesor Stjepan Ivanišević naglasio je da je trenutak izdavanja knjige dvostruko idealan: knjiga predstavlja prvi sustavni rad o tematici europskog upravnog prostora uopće te izlazi u najpogodnijem trenutku, u periodu od zaključivanja Ugovora o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji u prosincu 2011. do njezina pristupanja EU u srpnju 2013. kada je potrebno riješiti praktične probleme jačanja kapaciteta uprave za pripremu i provedbu propisa iz europske pravne stečevine. Ističe da knjiga u potpunosti zadovoljava visoki standard znanstvenog, ali i nastavnog djela, s obzirom na njezinu primarnu namjenu udžbenika za studente. Nakon izlaganja strukture i sadržaja same knjige, profesor Ivanišević iznio je svoje zaključke o namjeni, metodološkim pristupima, originalnosti te znanstvenom i nastavnom doprinosu i vrijednostima knjige. Knjiga zadovoljava zahtjeve više skupina interesenata: upravnih teoretičara, jer im nudi različite hipoteze, analize i klasifikacije kao bogatu osnovu za daljnja znanstvena (empirijska) istraživanja; upravnih praktičara koji su u potrazi za praktičnim metodama i postupcima koje treba poduzeti da bi se poboljšao svakodnevni rad u hrvatskoj javnoj upravi; studenata, koji profitiraju od cjelovite i sistematizirane literature o tematici koja se obrađuje te suvremenih edukativnih pomagala – prikaza i okvira kao okosnice za vizualnu percepciju i pamćenje. Novost koju donosi knjiga je promjena težišta s opisa institucija na analizu javnih politika, profilirajući na taj način dobru praksu i upravljanje. Kombinacija pravnog (normativnog) i politološkog (empirijskog) diskursa u knjizi, s naglaskom na potonji, potvrdila je i naglasila promijenjeno gledište na ulogu javne uprave. Upravu više nije moguće shvaćati simplificirano, kao puki instrument provedbe prava, već je ona i važan sudionik u procesu formuliranja javnih politika i njihove implementacije. Knjiga također kombinira razvojno-historijski pristup sa sistemskim pristupom te jasno pokazuje da vanjski (EU) utjecaji postupno transformiraju nacionalne upravne sustave. U mnogim poglavljima korišten je i pristup usporedbe Hrvatske s EU. Autori knjige iskazali su jasnu proeuropsku vrijednosnu orijentaciju, koja ujedno predstavlja i jedinu konstantu u hrvatskom političkom životu od osamostaljenja Hrvatske do danas.

Knjiga je prema riječima profesora Koprića nastala većim dijelom kao rezultat dosadašnjeg rada doc. dr. sc. Anamarije Musa i pred. mr. sc. Goranke Lalić Novak. Istaknuo je općenito oskudijevanje knjigama i radovi-

ma takve naravi. Izdvojio je knjigu dr. sc. Nevena Šimca *Europski principi javne uprave: od vladanja do služenja građanima* (2002) kao vrijedan doprinos promicanju dobre upravne prakse u državama kandidatkinjama i na samom početku procesa pristupanja Hrvatske europskim integracijama te knjigu *EU Administrative Governance* (2006) urednika Hoffmana i Türka koji njeguju optimistično gledište na europski upravni prostor, koji i sam dijeli. Razlozi pisanja knjige su mnogostruki. Ponajprije, sredinom 2000-ih u nastavni plan studija javne uprave na svim razinama uvedeni su obvezni i izborni kolegiji koji se bave europeizacijom javne uprave. Smatra da europski upravni standardi najviše utječu na nove države članice i kandidatkinje koje ujedno i polažu najviše pažnje na edukaciju o europskom upravnom prostoru. Smatra to logičnim i opravdanim s obzirom na to da je i u budućnosti vrlo vjerojatno jačanje tih standarda, kao i usavršavanje institucija te mehanizama praćenja postignutih učinaka i kontrole pridržavanja tih standarda.

Docent Đulabić inicirao je raspravu problematizirajući načine utjecaja europskog upravnog prostora na upravne sustave zemalja članica. Postoji li možda ne jedan, već onoliko EUP-a koliko je i država članica kroz čije se upravne sustave operacionaliziraju europska načela i standardi? Što nakon formalne europeizacije, hoće li ona dovesti i do stvarne modernizacije hrvatske javne uprave? Hoće li »zakonodavni stampedo«, usvajanje velikog broja zakonskih propisa po hitnom postupku radi usklađivanja s pravnom stečevinom EU koji se događa posljednjih godina u Hrvatskoj, dovesti do prihvaćanja europskih standarda i primjene novousvojenih instituta u praksi? Hoće li Hrvatska moći aktivno utjecati na oblikovanje javnih politika EU ili će ostati puki receptor rezultata djelovanja na razini EU?

Docentica Musa istaknula je da su tekstovi iz knjige nastajali u zadnjih nekoliko godina paralelno sa sazrijevanjem spoznaje o postojanju i važnosti EUP-a. Važna svrha knjige jest osvijetliti svu kompleksnost ovog područja i pokazati jesu li usvojena pravna pravila i upravna praksa u skladu s načelima i standardima EUP-a.

Zaključno je profesor Koprić istaknuo da je položaj novih država članica EU teži od položaja starih, zbog konstantne regulativne aktivnosti EU i povećanja opsega *acquisa*. No, propisi se donose, mijenjaju, prestaju važiti, dok je europski upravni prostor stvarni život. Rezultati istraživanja o postpristupnom pridržavanju novih država članica europskih upravnih standarda pokazuju da su neke od njih nakon pristupanja izmijenile neka načela i pravna pravila službeničkog zakonodavstva usvojena u procesu pristupanja, no da su države koje se i nakon pristupanja pridržavaju eu-

ropskih načela i standarda javne uprave općenito uspješnije, efikasnije i konkurentnije unutar Europske unije.

*Daria Dubajić**

* Daria Dubajić, znanstvena novakinja na znanstvenom projektu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske *Europeizacija hrvatske javne uprave: utjecaj na razvoj i nacionalni identitet* (scientific researcher on the project financed by the Ministry of Science, Education, and Sports of the Republic of Croatia *Europeanisation of the Croatian Public Administration: Influence on Development and Identity*, Faculty of Law, University of Zagreb, email: ddubajic@pravo.hr)